

**ПЗ «МОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ КОНТР-АДМІРАЛА ФЕДОРА ФЕДОРОВИЧА УШАКОВА»**

СХВАЛЕНО

Вченою радою

Протокол № 3 від « 14 » грудня 2017р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти у ПЗ Морському інституті післядипломної освіти імені контр-адмірала Ф.Ф. Ушакова (далі – Інститут) є складовою комплексу положень з організації освітнього процесу в Інституті. Положення визначає критерії комплексного оцінювання знань здобувачів вищої освіти, розроблене з метою удосконалення системи контролю якості знань здобувачів та її адаптації до загальноєвропейських вимог.

1.2. Положення про критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти розроблено на підставі чинних Державних стандартів України, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закону України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Національна рамка кваліфікацій» від 23.11.2011р. №1341, «Положення про організацію освітнього процесу в Морському інституті післядипломної освіти імені контр-адмірала Ф.Ф. Ушакова».

1.3. Ключовою вимогою Закону України «Про вищу освіту» є індивідуалізація та диференціація навчання, зміна методик навчання, використання активних методів та сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі, посилення ролі самостійної роботи здобувачів, запровадження компетентнісного підходу до результатів навчання. Зменшення частки аудиторних занять, збільшення складової плідної самостійної роботи студента вимагає введення більш диференційованої комплексної системи оцінки знань.

1.4. До системи загальної діагностики знань як важливої її складової входить поточна оцінка знань, що вимагає від здобувачів систематичної навчальної роботи впродовж семестру. Самостійна робота здобувачів контролюється науково-педагогічними працівниками, і результати її оцінюються.

1.5. Положення розкриває основні принципи формулювання результатів поточного і підсумкового оцінювання знань здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, а також методику переведення показників академічної успішності здобувачів Інституту в шкалу ЄКТС. Запровадження компетентнісного підходу до результатів навчання спрямовано на ефективну реалізацію таких завдань:

- підвищення мотивації здобувачів до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання, переорієнтацію їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування того, що, як очікується, повинен знати, розуміти та бути здатним продемонструвати студент після завершення навчання;
- систематизацію знань та активне їх засвоєння упродовж навчального року;
- недопущення розбіжностей між завданнями, що виносяться на контроль, та програмою навчальної дисципліни;
- забезпечення відкритості контролю через ознайомлення здобувачів на початку вивчення навчальної дисципліни з її робочою програмою, метою та запланованими результатами навчання, формами контрольних заходів і критеріями оцінювання знань;
- подолання елементів суб'єктивізму під час оцінювання знань;
- забезпечення належних умов вивчення змісту навчальної дисципліни і підготовки до контрольних заходів шляхом їх розмежування за змістом і у часі;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів, набуття здобувачами загальних та фахових компетентностей, підвищення ефективності освітньої діяльності науково-педагогічними працівниками.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ.

Автономність і відповідальність (*autonomy and responsibility*) – здатність самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності.

Атестація (*assessment/attestation*) (державна атестація) – встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Вища освіта (*higher/tertiary education*) – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною спеціальністю (кваліфікацією) на відповідному рівні вищої освіти, що за складністю є вищим, ніж рівень повної загальної середньої освіти. Вища освіта надається на 5-8 – му освітніх рівнях за Міжнародною стандартною класифікацією освіти та відповідає 5 – 8-му кваліфікаційним рівням Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя, 1 – 4-му кваліфікаційним рівням Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, 5 – 9-му кваліфікаційним рівням Національної рамки кваліфікацій.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) (*European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS*) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Галузь знань (*field of knowledge/narrow field*) – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Загальні компетентності (*generic competences*) – компетентності, які формуються у здобувача вищої освіти в процесі навчання за даною освітньою програмою, але мають універсальний характер і можуть бути перенесені із контексту однієї освітньої програми в іншу.

Залікова одиниця (заліковий кредит) (*credit*) – завершена задокументована частина (навчальної дисципліни, практики, курсового проектування, тощо) навчання студента, що підлягає обов'язковому оцінюванню та зарахуванню.

Здатність (*ability*) – властивість здобувача здійснювати, виконувати, робити що-небудь, поводити себе певним чином; в тому числі психічний та фізичний стан здобувача, в якому він спроможний виконувати певний вид продуктивної діяльності.

Здібність (*capability*) – природній нахил до чого-небудь, талант; у тому числі особливості здобувача, що є суб'єктивними умовами успішного здійснення певного виду продуктивної діяльності.

Здібності пов'язані із загальною орієнтованістю особи, з її нахилом до певного виду діяльності.

Зміст освіти (*education content*) – обумовлена цілями та потребами суспільства система знань, умінь і навичок, у вигляді компетенцій, що має бути сформована в процесі навчання з урахуванням перспектив розвитку суспільства, науки, техніки, технології, культури та мистецтва.

Зміст навчання (*learning content*) – структура, зміст і обсяг навчальної

інформації, засвоєння якої забезпечує особі можливість здобуття вищої освіти і певної кваліфікації. Зміст навчання поділяється на:

нормативну частину змісту навчання – обов'язковий для засвоєння зміст навчання, сформований відповідно до вимог освітньої характеристики як змістові модулі із зазначенням їх обсягу й рівня засвоєння, а також форм державної атестації;

вибіркову (варіативну) частину змісту навчання – рекомендований для засвоєння зміст навчання, сформований як змістові модулі із зазначенням їх обсягу та форм атестації, призначений для задоволення потреб і можливостей особистості, регіональних потреб у фахівця певної спеціалізації спеціальності, з урахуванням досягнень наукових шкіл і вищих навчальних закладів.

Змістовий модуль (*content module*) – система навчальних елементів, що поєднані за ознакою відповідності певному навчальному об'єктові.

Знання (*knowledge*) – осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні).

Знання фундаментальні (*fundamental knowledge*) – знання щодо соціальних і професійних норм діяльності особи, основа її освіти та професійної підготовки.

Фундаментальні знання формують здатність особи опанувати нові знання, орієнтуватися у проблемах, що виникають, виконувати задачі діяльності, що прогнозуються.

Індивідуалізація навчання (*personalisation study*) – організація процесу навчання, яка передбачає його модифікацію відповідно до потреб того, хто навчається.

Інновації (*innovations*) – новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Інноваційна діяльність (*innovative activity*) – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг.

Кваліфікація (*qualification*) – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами.

Освітня кваліфікація (*education qualification*) – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на основі стандартів вищої освіти.

Кваліфікація професійна (*professional qualification*) – кваліфікація, які присуджується на основі професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Кваліфікаційний рівень (*qualification level*) – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня.

Компетентність (*competency*) – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Інтегральна компетентність (*integral competences*) – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

Загальні компетентності (*general competences*) – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (*special (professional, substantive) competences*) – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю (спеціалізацією).

Компетентнісний підхід (*competence approach*) – науковий підхід до організації навчального процесу, який передбачає його спрямованість на формування і розвиток загальних (базових) і предметних компетентностей особистості.

Компетенція (*competence*) – предметна область, в якій індивід добре обізнаний, і в якій він проявляє готовність до виконання діяльності. Компетенція включає знання й розуміння (теоретичне знання академічної області, здатність знати й розуміти), знання як діяти (практичне й оперативне застосування знань до конкретних ситуацій), знання як бути (цінності як невід’ємна частина способу сприйняття й життя з іншими в соціальному контексті).

Комунікація (*communication*) – взаємозв’язок суб’єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

Контроль якості вищої освіти (*quality control of higher education*) – система заходів, які здійснює третя сторона з метою перевірки характеристик якостей особистості випускника вищого навчального закладу, та їх порівняння з установленими вимогами й визначення відповідності кінцевим цілям вищої освіти.

Креативність (*creativity*) – творча, новаторська діяльність.

Кредит (*credit*) Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 академічних годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Навичка (*skill*) – уміння, що внаслідок численних повторень стають автоматичними і виконуються без свідомого контролю.

Національна рамка кваліфікацій, НРК (*National Qualifications Framework, NQF*) – цілісний міжнародно розумілий опис національної шкали кваліфікацій (у вигляді кваліфікаційних рівнів) у термінах компетентностей, через який всі кваліфікації та інші навчальні досягнення, зокрема у вищій освіті, можуть бути виражені й співвіднесені між собою в узгоджений спосіб.

В Україні Національна рамка кваліфікацій затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1241. Національна рамка кваліфікацій призначена для використання органами виконавчої влади, установами та організаціями, що реалізують державну політику у сфері освіти, зайнятості та соціально-трудових відносин навчальними закладами, роботодавцями, іншими юридичними і фізичними особами з метою розроблення, ідентифікації, співвіднесення, визнання, планування і розвитку кваліфікацій.

Нормативний термін навчання (*normative period of studying*) – термін навчання за денною (очною) формою, необхідний для засвоєння особою

нормативної та вибіркової частин змісту навчання і встановлений стандартом вищої освіти.

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма (*educational programme*) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Показник якості вищої освіти (*quality score of higher education*) – кількісна характеристика якості особистості випускника вищого навчального закладу, що розглядається стосовно до певних умов його навчання та сфери майбутньої соціальної діяльності.

Результати навчання (*learning outcomes*) – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти

Рівень якості вищої освіти (*quality level of higher education*) – відносна характеристика якості вищої освіти, що ґрунтується на порівнянні значень показників якості, отриманих на підставі діагностичних екзаменів випускників закладу вищої освіти, із критеріально - орієнтованим еталоном, що репрезентується стандартом вищої освіти.

Спеціалізація (*specialization/major subject*) – складова спеціальності, що визначається вищим навчальним закладом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність (*speciality/specialty/detailed field*) – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Уміння (*skills*) – здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання задач і проблем. Уміння поділяються на когнітивні (інтелектуально-творчі) та практичні (на основі майстерності з використанням методів, матеріалів, інструкцій та інструментів).

Цикл підготовки (*education cycle*) – сукупність складових змісту освітньої або професійної підготовки (змістових модулів, блоків змістових модулів), що поєднані за ознаками приналежності їх змісту до спільного освітнього або професійного напрямку.

Якість вищої освіти (*quality in higher education*) – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Якість освітньої діяльності (*quality in education activities*) - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

Якість особистості випускника (*quality of the individual graduate*) вищого навчального закладу – цілісна сукупність характеристик особистості, що визначає зміст соціально значущих і професійно важливих властивостей особи, яка закінчує заклад вищої освіти і проявляється у вигляді рівня сформованості системи компетенцій.

3. НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА КВАЛІФІКАЦІЙ З ВІДПОВІДНИМИ КОМПЕТЕНТНОСТЯМИ ЗДОБУВАЧІВ

В Інституті здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою за відповідними освітньо-професійними програмами відповідно до ліцензованої спеціальності за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає **сьомому** кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю. На першому (бакалаврському) рівні вищої освіти здобувається та присуджується закладом вищої освіти освітній ступінь вищої освіти бакалавр (180-240 кредитів ЄКТС) (таблиця 1.1.).

Таблиця 1.1.

Компетентності здобувачів першого(бакалаврського) рівня вищої освіти за Національною рамкою кваліфікацій

Рівень ВО/ ступінь	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідальність
Перший (бакалаврський)	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проб професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю			
	Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень	Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності	Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах

	Критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності		Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності
--	---	--	---	---

4. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

4.1. Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в освітньому процесі. Вони визначають відповідність рівня набутих здобувачами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу. Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти у Інституті досягається системними підходами до оцінювання чітко вимірюваних результатів навчання, комплексністю застосування різних видів контролю та формуванням очікуваних компетентностей.

4.1.2. Згідно з діючою в Інституті системою комплексної діагностики знань здобувачів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, результати складання екзаменів, захистів курсових проектів (робіт) та практик оцінюються за національною (чотирибальною), уніфікованою рейтинговою (семибальною) шкалою («відмінно» (A), «добре» (B, C)», «задовільно» (D, E), «незадовільно» (FX, F) і 100-бальною системою; заліків – за двобальною, семибальною шкалою («зараховано» (A, B, C, D, E), «не зараховано» (FX, F) і 100-бальною системою. Підсумкові оцінки виставляються та вносяться до екзаменаційної відомості, залікової книжки (позитивні результати) та навчальної картки здобувача.

4.1.3. В екзаменаційній відомості в національній та європейській системах оцінювання знань і при переведенні оцінки в систему ЄКТС викладач керується співвідношеннями, поданими нижче у таблиці «Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС» (таблиця 1.2).

Таблиця 1.2.

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою (шкалою ВНЗ)	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				екзамен	залік
90-100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і	відмінно	зараховано

			вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили		
82-89	B	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
64-73	D	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	задовільно	
60-63	E	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним	Здобувач володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

		М вивчення М заліковог о кредиту			
--	--	--	--	--	--

Контрольні заходи за якістю знань здобувачів включають міжсесійний (поточний та модульний), семестровий контроль і контроль за якістю самостійної роботи.

Відкритість контролю базується на ознайомленні здобувачів на початку вивчення навчальної дисципліни з її змістом, формами контролю, видами контрольних завдань, критеріями та порядком оцінювання (робоча програма навчальної дисципліни), методичними матеріалами з цього питання.

4.2. Міжсесійний контроль

Міжсесійний контроль включає поточний і модульний контроль.

4.2.1. **Поточний контроль** може проводитись науково-педагогічними працівниками на всіх видах аудиторних занять.

Поточний контроль проводиться з усіх навчальних дисциплін, для яких робочим навчальним планом передбачений екзамен, диференційований залік або залік.

Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня засвоєння матеріалу навчальної дисципліни та підготовка здобувачів до виконання конкретної роботи. Об'єктом поточного оцінювання є знання окремих складових змісту навчальної дисципліни:

- матеріалу, викладеного на лекціях;
- питань, розглянутих та обговорених на семінарських і практичних заняттях;
- матеріалу, опрацьованого самостійно.

Поточний контроль забезпечує зворотній зв'язок між викладачами та здобувачами в освітньому процесі в аспекті керування навчальною мотивацією здобувачів.

Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лабораторних та практичних заняттях, лекціях, виступів здобувачів при обговоренні питань на семінарських заняттях, комп'ютерного тестування, звітів про практику тощо. Перелік компетентностей, які формуються в результаті вивчення даної навчальної дисципліни, форми проведення поточного контролю, максимальна кількість балів та їх розподіл, яку може одержати здобувач, визначаються науково-педагогічним працівником та наводяться у робочій програмі навчальної дисципліни.

Поточний контроль передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу), яка поступово формується цілою низкою навчальних дисциплін, для набуття відповідних компетентностей даної освітньої програми (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3.

Загальні критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
5	90-100	Здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його

		викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних/ розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові/тестові завдання. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
4	74-89	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових/тестових завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями
3	60-73	Здобувач у цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
2	0-59	Здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання. Безсистемне відділення випадкових ознак вивченого; невміння робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.

Поточний контроль (сума балів за окремий змістовий модуль) виставляється на підставі оцінок поточного контролю за модуль (можлива підсумкова контрольна робота за даним змістовим модулем) з метою оцінки результатів знань здобувачів після вивчення матеріалу.

Поділ матеріалу за модулями за пропозицією лектора встановлює кафедра, яка забезпечує викладання цієї навчальної дисципліни. Цю інформацію лектор доводить до відома здобувачів на першому занятті поточного семестру. Розподіл навчального матеріалу за модулями фіксується у робочій програмі навчальної дисципліни. Кількість модулів та максимальний бал на кожному етапі модульного

контролю зазначаються в робочій програмі відповідної навчальної дисципліни, затвердженої першим проректором Інституту.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення семестрового контролю. Найбільш об'єктивно та системно облік поточної успішності забезпечується за умов використання рейтингової системи оцінки.

4.2.2. **Модульний контроль** здійснюється після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни, модуля, визначеного робочою навчальною програмою, з метою систематизації теоретичних знань та практичних навичок здобувачів.

Форма проведення модульного контролю визначаються відповідною кафедрою. Для проведення модульного контролю лектор готує завдання однакового ступеню складності, які повинні охоплювати якомога більш питань з тем даного модуля.

Критерії оцінювання виконання завдань модульного контролю доводиться до відома здобувачів перед проведенням модульного контролю.

Час та місце проведення модульного контролю визначається деканом факультету на підставі пропозицій відповідних кафедр. Розклад погоджується проректором з науково-педагогічної роботи Інституту. Відповідальним за розклад є декан факультету.

Здобувач вважається таким, що складав модульний контроль, якщо він з'явився на контрольний захід та виконав завдання модульного контролю. Виконання завдань здійснюється кожним здобувачем індивідуально. Присутні викладачі зобов'язані контролювати самостійність виконання ним свого завдання та дотримання встановленого порядку проведення контрольного заходу.

У випадку порушення здобувачем встановленого порядку проведення модульного контролю, викладач, який проводить модульний контроль, усуває цього здобувача від проведення контролю та оцінює контрольне завдання 0 (ноль) балів.

Результат контрольного заходу здобувача, який не з'явився на нього, оцінюється 0 (ноль) балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок з певного модуля.

При визначенні поточної оцінки враховуються результати поточного контролю (з лекційних, практичних, лабораторних, семінарських занять, колоквиумів) в період, або між суміжними модульними контролями, а також результати захисту індивідуальних завдань та звітів, передбачених робочою навчальною програмою з конкретної дисципліни.

4.3. Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль включає **семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти** за першим (бакалаврським) рівнем.

Підсумковий контроль свідчить про результати навчання здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр на проміжних або заключному етапах їх навчання. Об'єктом підсумкового оцінювання є очікувані результати з певної навчальної дисципліни у повному обсязі.

4.3.1. **Семестровий контроль** з певної навчальної дисципліни проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді семестрового екзамену або заліку в терміни, встановлені графіком освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

До складання семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни допускається здобувач, який виконав усі види обов'язкових робіт (лабораторних, практичних, індивідуальних завдань, розрахунково-практичних та розрахункових робіт, рефератів тощо), передбачених робочою навчальною програмою з дисципліни.

Здобувач, який атестований «незадовільно», повинен скласти **семестровий екзамен**. При цьому він є допущеним до складання екзамену, якщо набрав необхідну кількість балів для «допуску» до екзамену.

Семестровий екзамен можуть скласти здобувачі, які бажають підвищити оцінку, отриману за результатами модульних контролів.

Оцінка семестрового контролю з навчальної дисципліни вноситься до:

- відомості обліку успішності (в тому числі електронної);
- залікової книжки здобувача;
- навчальної картки здобувача.

До залікової книжки та навчальної картки здобувача вносяться тільки позитивні оцінки.

4.3.1.1. **Семестровий екзамен** – це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. У робочій програмі навчальної дисципліни очікувані результати вивчення навчальної дисципліни викладені у вигляді знань, вмінь, складових фахових компетентностей.

На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт навчальної дисципліни;
- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань;
- точність виконання розрахунків, тощо.

Форма проведення екзамену визначається відповідним рішенням кафедри і може базуватися як на традиційній системі опитування за екзаменаційними білетами, так й на інноваційних освітніх технологіях: тестування, визначення балів за рейтинговими шкалами тощо. Відповідальність за об'єктивність оцінювання несе науково-педагогічний працівник, на якого покладені обов'язки прийому екзамену. На підготовку здобувачів до кожного екзамену необхідно планувати не менше 3-х днів. Перед кожним екзаменом обов'язково проводиться консультація.

Здобувачі, які не набрали необхідної кількості балів для «допуску», отримують «допуск» до екзамену на тижнях, відведених для ліквідації академічних заборгованостей з наступною їх ліквідацією. У період семестрового контролю здобувач не має права виконувати окремі лабораторні роботи, та/або захищати відповідні звіти, а також виконувати інші види робіт, необхідні для отримання «допуску» до семестрового екзамену з певної навчальної дисципліни.

Екзаменаційні білети або контрольні матеріали повинні повністю охоплювати робочу програму навчальної дисципліни або її частину, яка вноситься на семестровий контроль, та забезпечувати перевірку знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені робочою програмою. Кількість екзаменаційних білетів для усного екзамену повинна перевищувати кількість здобувачів в академічній групі не менше, ніж на 5 білетів. Кількість варіантів контрольних завдань (для письмового контролю) повинна забезпечити самостійність виконання завдання кожним здобувачем.

Залежно від змісту і значущості навчальної дисципліни у фаховій підготовці

спеціаліста екзамен може включати теоретичні питання, практичні ситуації і задачі. Екзаменаційні білети затверджує завідувач кафедри.

Складність та трудомісткість контрольних завдань для письмового контролю повинні відповідати відведеному часу контролю (90 - 135 хвилин); завдання не повинні вимагати докладних пояснень, складних розрахунків та креслень і забезпечувати мінімум непродуктивних витрат часу на допоміжні операції, проміжні розрахунки тощо.

4.3.1.2. **Залік** – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння здобувачем навчального матеріалу з навчальної дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного контролю (тестування, поточного опитування, виконання індивідуальних завдань та певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях) протягом семестру.

Якщо дисципліна вивчається протягом 2-х і більше семестрів, то в підсумковій оцінці може враховуватись середній бал за результатами поточної успішності в усіх семестрах, в яких вивчалася навчальна дисципліна.

Залік на денній формі здобуття освіти виставляється за результатами навчальної діяльності протягом семестру. Семестрові заліки з окремих навчальних дисциплін проводяться після закінчення її вивчення, до початку заліково-екзаменаційної сесії. Заліки приймаються науково-педагогічними працівниками, які проводили практичні, семінарські та інші заняття в навчальній групі або читали лекції з даної навчальної дисципліни.

Підставою для зарахування заліку є 60 і більше балів, набраних здобувачем при вивченні навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою. Якщо здобувач набрав менше 60 балів, то залік виставляється за результатами виконання ним залікової контрольної роботи (тестів) або підсумкової співбесіди по матеріалах усіх змістових модулів з демонстрацією набутої компетенції з навчальної дисципліни.

4.3.1.3. **Семестровий диференційований залік** – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем навчального матеріалу з певної навчальної дисципліни на практичних, семінарських або лабораторних заняттях (у тому числі й контрольних), а також як результат виконаних індивідуальних завдань (розрахункових, графічних, професійних робіт тощо). Семестровий диференційований залік планується за відсутності екзамену і не передбачає обов'язкової присутності здобувача.

Семестровий залік/семестровий диференційований залік оформлюється на останньому в цьому модулі практичному (семінарському, лабораторному) занятті або за результатами усіх видів роботи здобувача за цей період, або за результатами контрольної роботи (усної відповіді на питання, тестування, колоквиуму тощо).

Оцінка диференційованого заліку, є сумарною оцінкою, отриманою за виконання обов'язкових індивідуальних завдань, захист звітів з лабораторних робіт, складання колоквиумів, модульних контролів за 100-бальною шкалою.

4.3.1.4. **Контроль якості самостійної роботи** здобувачів може здійснюватися або під час поточного, або модульного, або семестрового контролю, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

Система та порядок оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти визначається даним Положенням.

4.3.1.5. Вимоги щодо **оцінювання практики** визначаються робочою програмою практики, яка розробляється відповідною кафедрою. Критерії оцінювання відповідають завданням практики, відображаються у відповідній робочій програмі практики і доводяться до відома здобувачів на початку практики.

4.3.1.6. Вимоги щодо **оцінювання курсових робіт** (проектів). Оцінювання рівня виконання, презентації та захисту курсової роботи (проекту) здійснюється за 100-бальною шкалою, що враховує: попереднє оцінювання якості курсової роботи науковим керівником; оцінювання захисту курсової роботи.

Вимоги до оцінювання курсових робіт (проектів) розробляються відповідною кафедрою і доводяться до відома здобувачів.

Рішення щодо оцінки курсової роботи (проекту) оголошується в день захисту, після чого оцінка записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється у відомість обліку успішності і залікову книжку здобувача.

4.4. Ліквідація акдемзаборгованостей.

У разі відсутності на екзамені з поважних причин здобувач (або його рідні), має особисто, не пізніше наступного після екзамену дня повідомити деканат (куратора) про причини неможливості складання екзамену за розкладом. Розпорядженням декана факультету такому здобувачеві встановлюється індивідуальний термін семестрового контролю із зазначенням кінцевого строку. Якщо термін індивідуального складання семестрового контролю виходить за межі сесії, питання розглядає проректор з науково-педагогічної роботи за заявою здобувача із візою декана факультету.

Здобувачі, які не з'явились на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Здобувачам, які одержали під час заліково-екзаменаційної сесії/семестрового контролю незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру у терміни, визначені графіком освітнього процесу на поточний навчальний рік. Повторне складання екзаменів (заліків) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, який здійснював семестровий контроль, другий – комісії, яка створюється розпорядженням декана факультету.

Розклад роботи комісії для ліквідації здобувачами академічної заборгованості встановлюється розпорядженням декана факультету. До складу комісії обов'язково включається викладач, який викладав цю навчальну дисципліну, а також викладачі кафедри певного профілю. Декан факультету призначає склад комісії, але сам до складу комісії не входить.

4.5. Ректорські контрольні роботи.

Ректорат протягом навчального року проводить щорічні ректорські контрольні роботи. Цей вид контролю не впливає на результативність (оцінку) навчання здобувача і проводиться вибірково, як правило, в інтересах внутрішнього контролю якості навчання, з метою перевірки рівня фахової підготовки здобувачів, стану виконання робочого навчального плану та готовності до атестації здобувачів вищої освіти. Порядок проведення та критерії оцінювання знань ректорського контролю регламентуються «Положенням про організацію ректорського контролю якості знань здобувачів у ПЗ Морському інституті післядипломної освіти імені контр-адмірала Ф.Ф. Ушакова».

4.5. Атестація здобувачів вищої освіти.

Атестація здобувачів вищої освіти здійснює екзаменаційна комісія. Основним завданням атестації є встановлення відповідності рівня і обсягу засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти за даною освітньою програмою.

Аналіз і затвердження переліку основних загальних компетентностей, які характеризують універсальні навички та вміння, здатності, проводять кафедри відповідної спеціальності. Перелік специфічних фахових компетентностей в

рамках спеціалізації може бути доповнений випусковою кафедрою шляхом затвердження варіативної складової стандарту освіти за спеціальністю.

Екзаменаційна комісія перевіряє науково-теоретичну та практичну підготовку випускника, вирішує питання про присудження йому відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, формує пропозиції щодо поліпшення якості освітньо-професійної підготовки фахівців.

Процедура здійснення атестації здобувачів вищої освіти регулюється «Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у ПЗ Морському інституті післядипломної освіти імені контр-адмірала Ф.Ф. Ушакова».

5. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ

5.1. Заочна форма здобуття освіти – це спосіб організації навчання здобувачів освіти шляхом поєднання очної форми здобуття освіти під час короткочасних сесій і самостійного оволодіння освітньою програмою у проміжках між ними.

Освітній процес за заочною формою здобуття освіти здійснюється під час сесії і в міжсесійний період відповідно до графіку освітнього процесу та робочих навчальних планів на поточний навчальний рік.

5.2. Міжсесійний період – це частина навчального року, протягом якого здійснюється робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу як самостійно, так і під керівництвом науково-педагогічного працівника. Основною формою роботи здобувача-заочника над засвоєнням навчального матеріалу є виконання ним контрольних робіт та індивідуальних завдань, передбачених навчальним планом. Контрольні роботи та індивідуальні завдання можуть виконуватися як у поза аудиторний час, так і в Інституті.

5.3. Сесія за заочною формою здобуття освіти – це частина навчального року, протягом якої здійснюються всі форми організації освітнього процесу, передбачені навчальним планом (лекції, лабораторні, практичні та семінарські заняття, консультації та контрольні заходи). Екзамени та заліки складаються здобувачами вищої освіти в період заліково-екзаменаційної сесії.

5.4. Контрольні заходи для здобувачів заочної форми здобуття освіти передбачають самоконтроль, поточний та підсумковий види контролю.

5.5. Самоконтроль є первинною формою контролю знань здобувачів заочної форми здобуття освіти.

5.6. Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів заочної форми здобуття освіти здійснюється на основі виконання завдань під час аудиторних занять та виконаних кожним здобувачем індивідуальних завдань (що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни).

5.7. Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів заочної форми здобуття освіти з навчальних дисциплін, що за навчальним планом не містять індивідуальних завдань, здійснюються на основі виконання кожним здобувачем завдань під час аудиторних занять та модульного контролю під час заліково-екзаменаційної сесії.

У випадку відсутності здобувача у період заліково-екзаменаційної сесії оцінювання здійснюється на основі виконання здобувачем завдань ККР (або виконання індивідуальної роботи, що містить коротку теоретичну анотацію окремих базових тем курсу).

5.8. Поточний контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів

заочної форми здобуття освіти з навчальних дисциплін, що за навчальним планом містять індивідуальних завдань, здійснюється на основі виконаних кожним студентом індивідуальних завдань та їх захисту, а також виконання завдань під час аудиторних занять.

5.9. Індивідуальні завдання видаються здобувачам заочної форми здобуття освіти у міжсесійний період. Такі завдання можна розміщувати в навчально-методичних посібниках, на Web-сторінках кафедр сайту Інституту або видавати безпосередньо здобувачам під час аудиторних занять. Індивідуальні завдання здобувачів-заочників зберігаються у відділі заочної форми здобуття освіти протягом року після чого знищуються, про що складається відповідний акт із зазначенням переліку робіт і прізвищ здобувачів.

5.10. У міжсесійний період для консультування здобувачів можна застосовувати технології дистанційного навчання. Здобувачам заочної форми здобуття освіти може надаватись можливість відвідування навчальних занять та виконання інших видів навчальної роботи разом із здобувачами денної форми здобуття освіти за умови домовленості з науково-педагогічним працівником та дозволу декану.

5.11. Виконані індивідуальні завдання здобувачі подають або пересилають поштою (електронною поштою) на відділі заочної форми навчання до початку заліково-екзаменаційної сесії. Дата подання робіт фіксується інспектором відділу заочної форми навчання у журналі обліку курсових і контрольних робіт.

5.12. Науково-педагогічні працівники кафедр Інституту перевіряють роботи здобувачів у семиденний термін з дати отримання, та у разі не допущення їх до захисту повертають здобувачам для доопрацювання з відповідним записом у журналі.

5.13. Захист індивідуальних завдань, розрахункових, розрахунково-графічних робіт і рефератів здобувачами відбувається під час заліково-екзаменаційної сесії у формі співбесіди з науково-педагогічним працівником.

5.14. Захист курсових проектів (робіт) проводиться перед комісією у складі двох-трьох науково-педагогічних працівників кафедри.

5.15. Підсумкова семестрова кількість балів з **курсowego проекту (роботи)** виставляється здобувачам за результатами оцінювання якості їх виконання та захисту – в межах **100 балів: виконання роботи(проекту) – до 60 балів, захист – до 40 балів.**

5.16. Підсумкова семестрова кількість балів для навчальних дисциплін з формою семестрового контролю **залік або диференційований залік із виконанням індивідуального завданням або розрахункової (розрахунково-графічної) роботи** виставляється здобувачам заочної форми здобуття освіти за результатами захисту цих робіт та виконання завдань під час аудиторних занять за 100-бальною шкалою.

5.17. Підсумкова семестрова кількість балів для навчальних дисциплін з формою семестрового контролю **залік або диференційований залік або екзамен без виконання індивідуального завдання** виставляється здобувачам заочної форми здобуття освіти за результатами виконання завдань під час аудиторних занять (**від 20 до 40 балів**) та модульного контролю під час заліково-екзаменаційної сесії (**від 60 до 80 балів**), або ж на основі виконання здобувачем завдань ККР (від 0 до 100 балів).

5.18. Підсумкова семестрова кількість балів навчальних дисциплін із формою семестрового контролю **екзамен з індивідуальним завданням** виставляється здобувачам заочної форми здобуття освіти як сума балів за виконання та захист

індивідуальних завдань, виконання завдань під час аудиторних занять (до 60 балів) та складання семестрового контролю (до 40 балів).

5.19. Підсумковий контроль у формі заліку та екзамену проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії за присутності здобувача.

5.20. Модульний контроль та семестровий екзамен з навчальних дисциплін для здобувачів заочної форми здобуття освіти рекомендується проводити у тестовій формі.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

6.1. З кожної навчальної дисципліни за всіма видами робіт розробляються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача.

6.2. Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів (таблиця 1.4).

6.3. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, лабораторних та семінарських заняттях, результати самостійної роботи) рекомендується проводити за критеріями:

6.3.1. Розрахункові завдання, задачі, лабораторні та практичні роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

6.3.2. Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання):

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60% – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, судження здобувача недостатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Таблиця 1.4

**Критерії оцінювання рівня компетентностей
здобувачів з навчальної дисципліни**

Бали	Критерії оцінювання
90 – 100 «Відмінно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
74 – 89 «Добре»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення здобувача до фактів.
60 – 73 «Задовільно»	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння. Здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
1 – 59 «Незадовільно»	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

Критерії оцінювання заліків

Під час проведення **заліків** навчальні досягнення здобувачів оцінюються за двобальною шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка **«зараховано»** (60-100 балів) виставляється здобувачеві, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускаються помилки, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка **«незараховано»** (1-59 балів) виставляється здобувачеві, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання екзаменів (диференційних заліків)

Оцінка **«відмінно»** (40-35 балів) виставляється здобувачеві, який повністю оволодів програмним матеріалом, точно й повно виконав практичні завдання; виявив творчу самостійність, вільне володіння науковим апаратом, знання спеціальної літератури, тверді переконання та вміння їх захищати, високу комунікативну культуру, уміння робити практичні висновки; на семінарських, лабораторних заняттях, колоквіумах показав достатній рівень розвитку умінь й навичок точного застосування знань.

Оцінка **«добре»** (26-34 балів) виставляється за тих же умов. Відмінність у знаннях здобувача полягає в дещо обмеженому й звуженому прояві тих же якостей, які слугують критерієм відмінної оцінки – творча самостійність, використання наукового апарату, знання літератури тощо. Але вже немає тієї свободи викладу матеріалу, як у першому випадку, можуть допускатися окремі помилки, що легко виправляються самим здобувачем під час бесіди.

Оцінка **«задовільно»** (20-25 балів) виставляється за повне знання програми та за виконання завдань. У цьому випадку здобувач може й не виявити самостійності суджень. Відчувається, що він дещо просто «завчив», однак навчальний матеріал він загалом знає. Має певне уявлення про вимоги практики, може знайти нові приклади або умови застосування знань на практиці. Знає літературу, але, можливо, не всю і не може дати достатньої критичної оцінки. Володіє необхідними вміннями. Можливі недоліки в аспекті комунікативної культури.

Оцінка **«незадовільно»** (1-19 балів) виставляється, якщо здобувач не має повних знань. Завдання не виконані або виконані невірно. Уміннями й навичками студент не володіє. Навчальної літератури зовсім не знає.

Критерії оцінювання практики

90-100 балів («відмінно») здобувач отримує в тому випадку коли повністю виконав програму практики, представлений звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам програми практики. Основні положення звіту глибоко обґрунтовані, логічні. Висока старанність у виконанні, бездоганне зовнішнє оформлення. Захист звіту впевнений і аргументований.

74-89 балів («добре») ставиться у тому випадку, коли здобувач повністю виконав програму практики, звіт за структурою, обсягом і змістом відповідає вимогам. Основні положення звіту достатньо обґрунтовані, незначне порушення послідовності. Достатня старанність у виконанні, добре зовнішнє оформлення.

Захист звіту аргументований, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які здобувач сам виправляє.

60-73 балів («задовільно») ставиться в тому випадку, коли здобувач повністю виконав програму практики, звіт відповідає вимогам програми практики, але має неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту із значними помилками, які здобувач сам виправляє з допомогою викладача.

1-59 балів («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі здобувача, який виконав програму практики (більше 50%), звіт відповідає вимогам програми практики, але має значні неточності за структурою і змістом. Основні положення звіту недостатньо обґрунтовані з порушенням послідовності. Посередня старанність у виконанні, зовнішнє оформлення задовільне. Захист звіту з великими помилками і прогалинами, які здобувач не може виправити.

Критерії оцінювання курсових робіт здобувачів

Курсовий проект з навчальної дисципліни – це творче індивідуальне завдання, кінцевим результатом виконання якого є розробка проекту споруди, пристрою, обладнання, технологічного процесу, механізму, макету, апаратних і програмних засобів тощо. Курсовий проект містить розрахунково-пояснювальну записку, креслення та інші матеріали, які визначаються завданням на курсове проектування. Курсовий проект виконується здобувачем самостійно під керівництвом викладача протягом визначеного терміну згідно з завданням на основі знань та умінь, набутих з даної та суміжних навчальних дисциплін, а також матеріалів промислових підприємств і науково-дослідних установ, патентів тощо.

Курсова робота з навчальної дисципліни – це індивідуальне завдання, яке передбачає розробку сукупності документів (розрахунково-пояснювальної або пояснювальної записки, при необхідності – графічного, ілюстративного матеріалу), та є творчим рішенням конкретної задачі щодо об'єктів діяльності фахівця (окремих складових частин споруд, пристроїв, обладнань, технологічних процесів, механізмів, апаратних та програмних засобів тощо), виконаних здобувачем самостійно під керівництвом викладача згідно із завданням, на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь.

Курсові проекти/роботи сприяють розширенню і поглибленню теоретичних знань, розвитку навичок їх практичного використання, самостійного розв'язання конкретних завдань для наступних видів діяльності:

- інженерно-дослідницької;
- виробничо-технологічної;
- експлуатаційної;
- інспекційної.

Виконання курсового проекту/роботи є завершальним етапом вивчення дисципліни і спрямоване на:

- розвиток навичок самостійної роботи, використання теоретичних і практичних знань щодо розрахунку, конструювання, проектування;
- самостійної кваліфікованої роботи з нормативними та довідковими документами;
- набуття умінь планування і проведення досліджень, аналізу і систематизації наукових фактів і експериментальних даних;
- програмування розрахункових, конструкторських та організаційно-виробничих рішень, висновків і пропозицій.

При цьому важливим є також формування у здобувача навичок дослідницької роботи, які необхідні для майбутньої професійної діяльності випускника.

У результаті позитивного виконання та захисту курсової роботи/проекту, здобувач послідовно формує такі загальні компетентності:

1. Здатність до аналізу та синтезу.
2. Здатність вчитися і бути сучасно навченим.
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. Здатність планувати та управляти часом.
5. Знання предметної області та розуміння професії.
6. Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово.
7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
9. Здатність працювати автономно.
10. Визначеність і наполегливість щодо реалізації поставлених завдань і взятих обов'язків.
11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
12. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
13. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Повний перелік фахових та загальних компетентностей, на набуття яких спрямовано виконання курсової роботи/проекту повинні міститись в робочій програмі навчальної дисципліни.

Науково-дослідний розділ проекту/роботи може бути використано як розділ дипломного проекту.

За рекомендацією наукових керівників курсові проекти/роботи можуть бути направлені на конкурси наукових робіт здобувачів.

Мета, завдання та порядок виконання курсових проектів і робіт, зміст та обсяг їх окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться у методичних вказівках, які розробляються кафедрами, що ведуть курсове проектування.

Виконана курсова робота/проект у встановлений термін здається на кафедру й після реєстрації передається науковому керівнику для перевірки та рецензування. У рецензії на курсову роботу/проект науковий керівник має зазначити позитивні моменти курсової роботи/проекту, оцінити ступінь самостійності розрахунків та висновків, визначити недоліки або дискусійні питання, дати оцінку запропонованих здобувачем заходів і пропозицій та їх практичної цінності, а також зробити висновок щодо допуску до захисту (рекомендована чи не рекомендована робота до захисту).

До захисту допускається курсовий проект/робота, який відповідає робочій програмі навчальної дисципліни, вимогам методичних вказівок, державним стандартам України.

Вимоги до оформлення курсових робіт/проектів повинні бути представлені в методичних матеріалах для виконання курсових проектів.

Об'єктами оцінювання є дві складові:

1. Якість змісту курсової роботи/проекту:
 - розрахункова частина;
 - графічна частина;
2. Якість захисту курсової роботи/проекту:
 - підготовлена доповідь;
 - відповіді на запитання.

Якість виконання курсової роботи/проекту оцінюється за показниками:

- відповідність змісту курсового проекту/роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;
- ступінь самостійності розв'язання поставленої задачі, проектного рішення, виконання розрахунків, креслень, графіків та таблиць;
- обґрунтування основних інженерних, технологічних рішень, відповідність прийнятих рішень виданому завданню на проектування;
- дотримання під час виконання розрахунків, проектування та конструювання вимог державних норм;
- забезпечення ефективності та раціональності прийнятих рішень;
- відповідність отриманих результатів сучасній практиці;
- використання сучасних комп'ютерних технологій;
- уміння працювати з нормативними та довідковими документами, наявність посилань на використані джерела;
- оформлення пояснювальної записки, графічних матеріалів згідно з вимогами конструкторської та технологічної документації, ДСТУ.

Якість захисту курсової роботи /проекту оцінюється за критеріями:

- змістовність доповіді здобувача про основні результати розрахунків та дослідження;
- чіткість структури і логічна послідовність викладення матеріалу;
- обґрунтованість та якість висновків та рекомендацій щодо практичного використання результатів роботи;
- використання фахової галузевої, наукової термінології;
- повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на запитання членів комісії за змістом роботи .

Результати захисту курсової роботи/проекту оцінюються за національною (чотирибальною) шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); 100-бальною системою; уніфікованою рейтинговою (семибальною) шкалою («відмінно» (A), «добре» (B, C), «задовільно» (D, E), «незадовільно» (FX, F).

Максимальну кількість балів, яку може одержати здобувач за курсову роботу /проект, в межах кожного критерія, розподіляють та визначають на кафедрі, що веде курсове проектування. Критерії оцінювання та їх вагомість у балах за курсову роботу /проект повинні відображатись у робочій програмі навчальної дисципліни та в методичних вказівках для виконання курсової роботи/проекту.

Захист курсової роботи /проекту проводиться перед комісією у складі 2-3 викладачів кафедри, у т.ч. керівника курсової роботи/проекту. Члени комісії задають здобувачеві питання, як правило, за темою курсової роботи/проекту, не виключаючи питань, що відносяться до теоретичної підготовки. Відповідаючи на питання, здобувач може використовувати текст свого виступу, ілюстративний матеріал, курсову роботу/проект, робочі записи.

Після проведення захисту курсової роботи/проекту, члени комісії у присутності здобувача виносять рішення про оцінку роботи. При розбіжності оцінок висновок завідувача кафедри є вирішальним.

У відомості обліку успішності та заліковій книжці підсумкова оцінка виставляється у національній та європейській системах оцінювання знань .

Здобувач, який не з'явився на захист або отримав незадовільну оцінку при захисті курсової роботи/проекту, повинен ліквідувати академічну заборгованість у встановленому порядку.

6.4. За підсумками навчання за один семестр з навчальної дисципліни здобувач може отримати не більше 100 балів. Сюди входять бали, отримані за всі

види навчальної діяльності здобувача: лекційні, семінарські, практичні і лабораторні заняття, курсові роботи і проекти, реферати, виробничі й навчальні практики, індивідуальну, самостійну роботи, науково-дослідну роботу, всі види контролю.

7. ПРИКЛАДИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ

7.1. Приклад оцінювання основних елементів навчальної роботи та контрольних заходів:

робота на лекційних, практичних, лабораторних та семінарських заняттях	0 + 3 бали
виконання та захист лабораторної роботи	0 + 6 балів
виконання та захист задачі (однієї)	0 + 10 балів
виконання та захист розрахунково-графічної роботи	0 + 15 балів
виконання та захист графічного завдання	0 + 6 балів
виконання та захист індивідуального завдання (одного)	0 + 10 балів
виконання та захист семестрового завдання	0 + 20 балів
захист реферату	0 + 15 балів
виконання контрольних робіт	0 + 15 балів
складання модульного контролю (одного)	0 + 25 балів
самостійна робота	0 + 10 балів
виступ на студентській конференції з дисципліни	0 + 20 балів

Зазначена кількість балів може бути різною для різних навчальних дисциплін. В кожному конкретному випадку береться до уваги важливість виду роботи, його вагомість для навчальної дисципліни. Повний перелік елементів, які підлягають контролю, та їх оцінка в балах встановлюється науково-педагогічним працівником, затверджується на засіданні кафедри для кожної навчальної дисципліни окремо та доводиться до відома здобувачів.

7.2. Сума балів, які здобувач може отримати за один семестр з навчальної дисципліни, складається з балів, нарахованих йому за засвоєння змістових модулів, індивідуальну і самостійну роботу та всі види контролю.

Приклад розподілу балів за елементами модулів для дисциплін:

Елемент модуля	Бали	Кількість занять/завдань	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			
Виконання та захист задачі	0 + 10	1	0 + 10
Складання модульного контролю	0 + 25	1	0 + 25
Робота на практичних, лабораторних та семінарських заняттях	0 + 3	1	0 + 3
Виконання та захист лабораторної роботи	0 + 6	1	0 + 6
Виконання та захист графічного завдання	0 + 6	1	0 + 6
Змістовий модуль 2			
Захист реферату	0 + 15	1	0 + 15
Складання модульного контролю	0 + 25	1	0 + 25
Виконання та захист індивідуального завдання (одного)	0 + 10	1	0 + 10
Всього з дисципліни			0 + 100

Бали за видами контролів повинні розподілятися таким чином, щоб здобувач, склавши два модульні контролі, не мав змоги отримати семестрову оцінку «задовільно», так само як і за результатами поточного контролю. Необхідна кількість балів для переведення їх у оцінку «задовільно», «добре» та «відмінно» повинна бути набрана здобувачем за рахунок систематичної роботи на заняттях, своєчасного виконання індивідуальних та домашніх завдань, а також успішного складання модульних контролів.

7.3. Приклад розподілу балів з формою контролю «залік»

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Або

Елемент модуля	ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	Сумарна кількість балів
Виконання та захист задачі					
Складання модульного контролю					
Робота на практичних, лабораторних та семінарських заняттях					
Виконання та захист лабораторної роботи					
Виконання та захист графічного завдання					
Захист реферату					
Самостійна робота					
Виконання та захист індивідуального завдання (одного)					
Всього балів					100

7.4. Приклад розподілу балів з формою контролю «екзамен»

Поточне оцінювання та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Примітки: загальна кількість балів, що вноситься до відомості обліку успішності за поточну роботу не може перевищувати 60.

або

Приклад розподілу балів з передбаченою курсовою роботою/проектом

Поточне оцінювання та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль № 1	Змістовий модуль № 2	Змістовий модуль №3	Змістовий модуль №4	Змістовий модуль №5	Оцінка курсової роботи		
6	6	6	9	9	24	40	100

Порядок переведення оцінок у систему ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою курсового проекту (роботи), практики
1	2	3
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка **«відмінно»** (100-90 балів) ставиться за курсову роботу, котра має теоретичне і практичне значення, композиційну чіткість, у якій критично і творчо використано наукову літературу з теми, зроблено якісний аналіз зібраного матеріалу, аргументовані висновки й узагальнення, що характеризується високим рівнем наукової, мовної і стилістичної культури, охайно і грамотно оформлена. При захисті курсової роботи здобувач виявив знання з проблеми дослідження, вільне володіння нормами літературної мови.

Оцінка **«добре»** (89-74 балів) ставиться тоді, коли робота має позитивні якості, властиві курсовій роботі з оцінкою «відмінно», але в ній допущені наукові, стилістичні, орфографічні й пунктуаційні помилки, не повний список використаної літератури, не критично використані окремі джерела.

Оцінка **«задовільно»** (73-60 балів) ставиться тоді, коли тему розкрито, проаналізовано фактичний матеріал, але здобувач не завжди виявляв самостійність, у роботі зустрічаються порушення системи викладу, немає

композиційної чіткості.

Оцінка «**незадовільно**» (до 59 балів) ставиться тоді, коли тему не розкрито, поверхово проаналізовано фактичний матеріал, здобувач не виявляв самостійність, у роботі зустрічаються серйозні порушення системи викладу, немає композиційної чіткості. Здобувач не володіє аналітико-синтетичними вміннями й навичками, не знає сучасних досягнень науки з теми дослідження.

7.5. Приклад розподілу балів, які може отримати здобувач за курсову роботу/проект та вагомість співвідношення шкали оцінювання

Шкала оцінювання балів за курсову роботу для урахування в модуль

Оцінка за КР	Бали у модуль
A	24
B	20
C	16
D	12
E	8

Шкала оцінювання балів за іспит для урахування в модуль

Оцінка за КР	Бали у модуль
A	40
B	34
C	26
D	22
E	16

Модуль (курсова робота/проект)

Розрахункова частина	Графічна частина	Захист роботи	Сума
30	30	40	100

7.6. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів за результатами виконання ККР, виконання кваліфікаційного завдання на державних екзаменах

Варіант (білет) складається не менше з трьох питань, які охоплюють теоретичний та практичний матеріал. Кожне питання оцінюється за національною (чотирьохбальною) системою оцінок «5», «4», «3» і «2» та за шкалою ECTS відповідно до шкали переведення.

Знання здобувачів оцінюються як з теоретичної, так і практичної підготовки за такими критеріями:

- **«Відмінно»** (90-100 балів) – здобувач міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

- **«Добре»** (65-89 балів) – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування

щодо тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного.

- **«Задовільно»** (50-64 балів) – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності, не вміє аналізувати та оцінювати факти та явища, пов'язувати їх з майбутньою діяльністю.

- **«Незадовільно»** (1-49 балів) – здобувач не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення та сформованість практичних навичок.

При визначенні остаточної оцінки відповідей на питання екзаменаційних білетів (варіанту) підсумовується загальна кількість отриманих балів і ділиться на число завдань. При цьому оцінка «відмінно» виставляється, якщо середній бал більший або дорівнює 4,5. Оцінка «добре» виставляється, якщо середній бал знаходиться в межах 3,5 – 4,4. Оцінка «задовільно» виставляється при середньому балі в межах 2,5 – 3,4. Повторне складання (перескладання) ККР, кваліфікаційного завдання на державних екзаменах з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Критерії оцінювання та кількість балів за виконання комплексної кваліфікаційної роботи

Рівень компетентності	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
Високий (творчий)	Виконання: <ul style="list-style-type: none">- повна відповідність змісту кваліфікаційної роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;- творча самостійність у розв'язанні поставленої задачі;- наявність елементів науково-дослідного характеру;- використання матеріалів практик;- якісне оформлення.	60
	Критерії оцінювання: здобувач виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння творчо застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та творчі здібності аргументованого обґрунтування прийнятих рішень та розв'язків практичних задач й аналізувати достовірність одержаних результатів.	40

Достатній (конструктивно-варіативний)	Виконання: <ul style="list-style-type: none">- повна відповідність змісту кваліфікаційної роботи та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;- самостійність у розв'язанні поставленої задачі;- наявність елементів науково-дослідного характеру;- використання матеріалів практик;- якісне оформлення.	54
	Критерії оцінювання: здобувач виявив достатні знання й розуміння навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та здібності аргументованого обґрунтування прийнятих рішень.	35
Достатній (конструктивний)	Виконання: <ul style="list-style-type: none">- достатня відповідність змісту кваліфікаційної роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;- самостійність у розв'язанні поставленої задачі;- наявність елементів науково-дослідного характеру;- використання матеріалів з незначними відхиленнями від вимог.	48
	Критерії оцінювання: здобувач виявив достатні знання й розуміння навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	33
Середній (репродуктивний)	Виконання: <ul style="list-style-type: none">- достатня відповідність змісту кваліфікаційної роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання;- розв'язання поставленої задачі з незначним відхиленням щодо вимог та значною кількістю помилок;- недостатнє використання матеріалів практик;- оформлення матеріалів із значними відхиленнями від вимог.	42
	Критерії оцінювання: здобувач виявив середні знання основних положень навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач на репродуктивному рівні.	31

Достатній (репродуктивний)	Виконання: <ul style="list-style-type: none"> - значні відхилення змісту кваліфікаційної роботи від завдання та вимог навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - розв'язання поставленої задачі із значними відхиленнями щодо вимог та значною кількістю помилок; - відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, графіків та таблиць; - недостатнє використання матеріалів практик; - оформлення матеріалів із значними помилками та відхиленнями від вимог. 	38
	Критерії оцінювання: здобувач виявив середні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни на мінімальному рівні, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач на репродуктивному рівні.	25
Низький (рецептивно-продуктивний)	Виконання: <ul style="list-style-type: none"> - значні відхилення змісту кваліфікаційної роботи від завдання та вимог навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - розв'язання поставленої задачі, із значною кількістю помилок; - відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх графіків та таблиць; - відсутність матеріалів практик; - оформлення матеріалів із значними помилками та відхиленнями від вимог. 	35
	Критерії оцінювання: здобувач виявив знання за змістом навчальної дисципліни на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, не володіє вміннями застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	24
Низький (непродуктивний)	Виконання: <ul style="list-style-type: none"> - невідповідність змісту кваліфікаційної роботи завданню та вимогам навчально-методичних рекомендацій щодо його виконання; - не вірне розв'язання поставленої задачі; - відсутність використання комп'ютерних технологій при виконанні всіх розрахунків, графіків та таблиць; - відсутність матеріалів практик; - невідповідність матеріалів встановленим вимогам. 	20
	Критерії оцінювання: здобувач не виявив знань за змістом навчальної дисципліни, не володіє вміннями застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.	13

7.7. Таблиця відповідності результатів контролю знань здобувачів за різними шкалами і загальні критерії оцінювання знань під час семестрового контролю.

Сума балів	Значення ЕКТС	Оцінка	Критерії оцінювання	Рівень компетентності
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, може аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця (окремих складових частин споруд, пристроїв, обладнань, технологічних процесів, механізмів, апаратних та програмних засобів тощо) на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних /лабораторних занять, при виконанні індивідуальних /контрольних завдань/ курсовому проектуванні проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується навчальної дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших навчальних дисциплін, а також знання набуті при самостійному поглибленому вивченні питань що відносяться до навчальної дисципліни, яка вивчається
82-89	B	Добре	Здобувач демонструє глибокі знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі навчальної дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати	Достатній , що забезпечує здобувачу самостійне вирішення

			<p>теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності.</p> <p>Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних /лабораторних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань/ курсовому проектуванні та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.</p>	<p>основних практичних задач в умовах коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні навчальної дисципліни.</p>
74-81	С	Добре	<p>Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі навчальної дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань, та дати правильні відповіді про зміну результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення для практичних /лабораторних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань/ курсовому проектуванні в межах дисципліни, що вивчається.</p>	<p>Достатній, конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми навчальної дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.</p>
64-73	D	Задовільно	<p>Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача.</p>	<p>Середній, що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення Основних положень дисципліни.</p>
60-63	Е	Достатньо	<p>Здобувач має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально</p>	<p>Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових робочої</p>

			допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних/ розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних /лабораторних / контрольних / індивідуальних завдань, курсового проекту/ роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	програми навчальної дисципліни.
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/ заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький , не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні навчальної дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/залік	Незадовільний , здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

60-100	Зараховано	A, B, C, D, E
1-59	Не зараховано	FX, F

* **«Не допущений»** – проставляється викладачем з даної навчальної дисципліни, якщо здобувач не був допущений до складання семестрового контролю, через невиконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни у даному семестрі;

- проставляється деканатом – за наявності на початок сесії 3-х та більше заборгованостей (недопусків через невиконання навчального плану);

«Не з'явився» – проставляється викладачем з даної навчальної дисципліни, якщо здобувач був допущений до складання семестрового контролю, але не з'явився на нього.

8. ЗАСТОСУВАННЯ ЄКТС-РЕЙТИНГУ

8.1. ЄКТС-рейтинг – це система, створена для забезпечення єдиної міждержавної процедури оцінювання, виміру та порівняння результатів навчання, передачі документів про навчання у закладі вищої освіти від одного закладу освіти до іншого як в Україні, так і за її межами. Система ЄКТС-рейтинг базується на принципах взаємної довіри і передбачає виконання низки правил щодо її складових: ЄКТС-кредитів, ЄКТС-рейтингу, угоди про навчання і зарахування

кредитів.

ЄКТС -рейтинг – використовуються для спрощення переведення оцінок між закладами вищої освіти, забезпечує конвертованість внутрішніх оцінок закладів вищої освіти.

8.2. Шкала ЄКТС-рейтинг ранжує здобувачів на статистичній основі.

Оцінки системи ЄКТС від «А» до «Е» присвоюють за умови позитивного складання іспиту чи заліку.

ЄКТС-рейтинг визначається з кожної навчальної дисципліни після завершення її вивчення у відповідному семестрі – за I семестр на початку II семестру (1-2 тиждень), а за II семестр – не пізніше двох тижнів вересня (після ліквідації академзаборгованості).

8.3. Система переведення ЄКТС-рейтинг у 100- бальну застосовується у випадку перезарахування оцінок здобувачів, які деякі курси вивчали за кордоном, іншому закладі вищої освіти України; переведені, поновлені із інших закладів вищої освіти, де не застосовується 100-бальна система оцінювання знань.

Здобувачам, яким у поданих ними документах, оцінки з навчальних дисциплін визначені за ЄКТС-рейтингом (А - Е), переведення у 100 бальну систему здійснюється за шкалою:

ЄКТС - рейтинг	Шкала відповідного закладу вищої освіти	Середня	Відповідність за 100- бальною шкалою
A		95	90 – 100
B		87	85 – 89
C		80	75 – 84
D		70	65 – 74
E		62	60 – 64

8.4. У випадку переведення, вступу, поновлення у складі здобувачів Інституту (ступінь вищої освіти «бакалавр») здобувачів з іншого закладу вищої освіти, де не використовується 100-бальна система оцінювання, застосовується такий порядок переведення оцінок, зазначених в академдовідці чи додатку до диплома за національною шкалою у 100-бальну:

Оцінка у 4-бальній шкалі	100-бальна шкала
відмінно (5)	90
добре (4)	75
задовільно (3)	60
Оцінка у 2-бальній шкалі	100-бальна шкала
зараховано	60

9. ДОКУМЕНТАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

9.1. На кафедрі з кожної навчальної дисципліни для окремо взятої спеціалізації повинні знаходитись:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- список літературних джерел, необхідних для вивчення конкретної навчальної дисципліни;
- перелік завдань для поточного контролю;
- критерії оцінювання знань здобувачів з зазначенням повного переліку

елементів, які підлягають контролю, та їх оцінки в балах;

– методичні матеріали, в яких представлені винесені на самостійну підготовку здобувачів, теми з контрольними питаннями до них.

9.2. У деканатах повинні знаходитись:

– журнал обліку роботи академічної групи;

– відомості обліку успішності.

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Випадки, не передбачені даним Положенням, особливі обставини та ситуації на підставі заяви здобувача та обґрунтованого подання декана розглядає та вирішує ректор. Рішення ректора є остаточним.

10.2. У разі незгоди здобувача вищої освіти з отриманою оцінкою, в день складання екзамену студент має право подати заяву до навчального відділу з проханням переглянути результати складеного ним контрольного заходу. За фактом заяви ректор за поданням навчального відділу створює комісію у складі трьох осіб (представник адміністрації, представник кафедри, представник студентського самоврядування). Після вивчення заяви, комісія рекомендує призначити або не призначити повторне складання контрольного заходу. Повторне складання контрольного заходу відбувається у присутності створеної ректором комісії.

10.3. Контроль за виконанням даного Положення покладається на першого проректора Інституту.